

WEST.

ondernemers in de Randstad

jaargang 16 · maart 2020 · nr 1

SPECIAL
ARTIFICIËLE
INTELLIGENTIE
(AI)

**LEDEN ONTDEKKEN
KRACHT VAN KUNSTMATIGE
INTELLIGENTIE**
NEDERLAND WIL NIET
ACHTERBLIJVEN

**Schakel tussen
mens, werk en
werkgever**
haeghegroep.nl

Bijzonder ondernemend

05

COLUMN AUDREY KEUKENS

06

NEDERLANDS BEDRIJFSLEVEN
MET AI OP WEG NAAR
INTERNATIONALE TOP

Nederland doet verwoede pogingen om de Verenigde Staten en China bij te benen op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI). Forse investeringen zijn nodig om concurrerend te blijven. Leden van VNO-NCW West laten zien met welke AI-toepassingen zij succes hebben.

14

ALLÉZ! OP NAAR DE TOP

VNO-NCW West faciliteert haar leden op de zware tocht naar de duurzame top. Hindernissen in de ontwikkeling van circulaire business cases en energietransitie worden gezamenlijk genomen.

16

REGIONIEUWS

17

PROFIEL: BRUGGENBOUWER STEDIN

Stedin biedt mogelijkheden voor mensen zonder diploma. Het bedrijf zorgt voor om- en bijscholing en heeft zelfs een eigen bedrijfsschool. Op die manier draagt Janneke Gökemeijer bij aan het brugproject van VNO-NCW, waarin ondernemers zich inzetten voor achtergestelde groepen in de samenleving.

SPECIAL
TNO INVESTEERT
VOLOP IN AI

**'Ik zie ondernemers die zich zeer
maatschappelijk betrokken voelen**
en ervoor willen zorgen dat iedere
medewerker – vast of flex – het
bedrijf beter verlaat dan hij of zij het
binnenkwam'

*Hans de Boer laat zich positief uit
over de toekomst van de
arbeidsmarkt (blog, 18 - 2 - 2020)*

Nederland veroveren met onze Scoozy

“Afgelopen jaren is het gebruik van de scootmobiel in Nederland flink toegenomen. Met deze stijging neemt ook het aantal ongevallen toe. Wij hebben een veiliger alternatief voor de scootmobiel ontwikkeld. Onze ambitie is om op te schalen. Rabobank helpt hierbij. Zo stelt de bank haar kennis en netwerk beschikbaar. Hierdoor kunnen wij gericht te werk gaan en onze ambitie waarmaken.”

Aan de slag met de groei van je bedrijf?
Kijk op Rabobank.nl/groei.

Job van de Kieft
Scoozy

Rabobank

BRUGGEN- BOUWERS GEZOCHT!

Nu moeten we het gaan doen! De fase van overleggen en plannen maken is voorbij. Ondernemers, stroop de mouwen op, pak je maatschappelijke verantwoordelijkheid en help problemen oplossen. In je eigen regio, want vooral in de directe omgeving kun je het verschil maken.

Ik ontmoet veel leden die al heel actief zijn in de samenleving. Laatst nog op de Bilderberg-conferentie van VNO-NCW en MKB-Nederland. De conferentie stond in het teken van het Brugproject, waarmee het Nederlandse bedrijfsleven een brug wil slaan tussen groepen in de samenleving, zoals 'haves' en 'haves not', jong en oud en digitalen en digibeten. Ik neem als voorzitter van VNO-NCW West deel aan de projectraad. We hebben inmiddels veel gesprekken gevoerd met belanghebbenden en deskundigen over hoe je de toenemende polarisatie in onze samenleving kan tegengaan. Eind maart maken we onze concrete acties bekend. We willen in ieder geval ondernemers faciliteren om lokale initiatieven op te schalen en groot te maken.

Veel leden 'komen' al over de brug', maar lopen er niet mee te koop. Zo heeft een ondernemer een stichting in zijn gemeente opgezet die mensen met schulden een financieel steuntje in de rug geeft. Een ander zet op congressen mensen met een arbeidsbeperking in. Nummer drie heeft een buurthuis voor jongeren in een achterstandswijk gebouwd. In dit nummer van West, lees je hoe een lid van VNO-NCW Rotterdam kansarme mensen een goede opleiding geeft en daarmee perspectief op een baan. Ik kan nog veel meer van dit soort inspirerende voorbeelden noemen. Het is goed als we daar vaker publiekelijk over vertellen.

Dit neemt niet weg dat we nog veel meer kunnen doen. We moeten echt aan de bak. Met name ondernemers kunnen door hun daadkracht, organisatorisch en innovatief vermogen en financiële armslag een grote bijdrage leveren aan het overbruggen van tegenstellingen in de samenleving. We zijn een rijk land. Laten we ervoor zorgen dat niemand buiten de boot valt.

Audrey Keukens,
voorzitter
VNO-NCW West

foto: Michel Porro

NEDERLANDS BEDRIJFSLEVEN MET AI OP WEG NAAR INTERNATIONALE TOP

“De investeringen in Nederland blijven nog achter, maar wij hebben een fantastisch ecosysteem om ook op dit gebied bij de internationale top te horen.” Nederland doet verwoede pogingen om de grote landen bij te benen op het gebied van artificiële intelligentie (AI). “We moeten niet bang zijn om mee te gaan met deze enorme sprong,” stelt Anita Nijboer, ambassadeur voor *AI technology for people*. “Het allerbelangrijkste daarbij is brede maatschappelijke betrokkenheid. AI heeft gevolgen voor iedereen.”

 Pieter van der Meulen

Dé oplossing voor alle problemen of een existentiële bedreiging voor de mensheid? AI in 2014 vergeleek Tesla en SpaceX ondernemer Elon Musk de ontwikkeling van artificiële intelligentie met het oproepen van een demoon die alle banen overbodig zal maken en op termijn tot een AI-apocalypse leidt. De inmiddels overleden natuurkundige Stephen Hawking sprak van ‘het beste of het slechtste wat de mensheid ooit is overkomen, maar hoe dan ook het grootste sinds de Industriële Revolutie’.

Veel bedrijven hebben hun strategie al aangepast op de groeiende invloed van artificiële intelligentie. Ook door de overheid worden grootschalige programma’s opgezet en wordt geld vrijgemaakt om als Nederland zelf de regie in handen te houden. Ondertussen komen we

dagelijks met AI in aanraking, of we het nou doorhebben of niet. Virtuele assistenten, zoals Siri en Alexa, functioneren door middel van AI. Navigatie-apps registreren realtime data en berekenen de optimale route van A naar B. Netflix, Facebook, Google, allemaal maken ze in hoge mate gebruik van AI om hun aanbod af te stemmen op jouw persoonlijke voorkeuren. Zorgrobots, de zelfrijdende auto; kunstmatige intelligentie is reeds in vrijwel alle lagen van onze samenleving doorgedrongen.

Inhaalslag

“Op dit moment blijft Nederland achter als het gaat om investeringen in AI, vooral in vergelijking met China en de VS,” vertelt Anita Nijboer. “We hebben een inhaalslag te maken. Ook in Frankrijk en Duitsland is de boel al flink in

beweging gezet.” Nijboer is bestuurslid van VNO-NCW Metropool Amsterdam en ambassadeur van *AI technology for people*, een coalitie van de Amsterdamse kennisinstellingen en de gemeente Amsterdam die de komende tien jaar een miljard euro steken in de ontwikkeling van AI-technologieën. “Nederland heeft een fantastisch ecosysteem. De volgende stap is de samenwerking tussen universiteiten, ondernemingen en overheden te intensiveren. Daarnaast willen we meer aandacht en geld besteden aan AI zodat startups, die AI in de praktijk brengen, uit kunnen groeien tot volwaardige bedrijven die zich in de internationale top van het AI-speelveld begeven.”

Elkaar versterken

‘Wij kennen de kracht van samenwerking’, zo luidt het motto van de Nederlandse AI Coalitie (NL AIC). Gelijktijdig met de start van het Strategisch Actieplan AI van het kabinet lieten in oktober 2019 65 partijen uit het bedrijfsleven, overheid en onderzoeks- en kennisinstellingen weten alle Nederlandse activiteiten in AI samen te brengen. De initiatiefnemers van NL AIC, waaronder VNO-NCW en MKB-Nederland, stellen dat juist Nederland een unieke en mensgerichte aanpak kan ontwikkelen waardoor iedere Nederlander zich door AI kan ontwikkelen. “Door samen op te trekken kunnen we kansen benutten en de

Nederlandse AI-agenda tot volledige bloei brengen,” aldus Cees Oudshoorn, directeur van VNO-NCW en MKB-Nederland.

NL AIC stelt concrete doelen voor: bundel versnipperde initiatieven tot één kennis- en innovatienetwerk voor AI, haal een Europees AI topcentrum naar Nederland en zet een grootschalig om- en bijscholingsprogramma op voor de circa drie miljoen Nederlanders die de komende jaren direct te maken krijgen met AI in hun werk. Nederland niet langer als volger van techniek, maar met de touwtjes stevig in handen.

Kickstart AI

Onder de paraplu van NL AIC valt onder meer Kickstart AI, een samenwerking tussen Ahold Delhaize, ING, KLM, Philips en NS. Door met een kleine groep commerciële partijen te werken, kunnen snel besluiten worden genomen. Op deze manier willen de multinationals voorkomen dat academici Nederland inruilen voor landen die momenteel technologisch maatgevend zijn, zoals China en de VS. Daarnaast ontwikkelen de bedrijven AI Challenges, waarbij zeer ambitieuze doelen worden geformuleerd en kunnen teams strijden voor de beste oplossing. Als prijzengeld worden tientallen miljoenen euro uitgelooft. Voor de eigen medewerkers, van CEO’s tot het winkelpersoneel, worden AI-cursussen gegeven.

Mens centraal

Het Amsterdamse initiatief *AI technology for people* sluit zich aan bij vooraanstaande internationale initiatieven zoals ELLIS (European Laboratory for Learning and Intelligent Systems) en CLAIRE (Confederation of Laboratories for Artificial Intelligence Research in Europe). Door op Europees niveau de verbinding te zoeken wordt de uitwisseling van onderzoekers en studenten eenvoudiger. “De investeringen zetten we in op samenhangende technologische ontwikkelingen zoals machine leren, hybride intelligentie en

uitlegbare AI,” aldus Nijboer. “De mens moet overal centraal staan, daarom noemen we het in Amsterdam ‘AI technology for people’.”

“Ook als je er niet zoveel verstand van hebt, geen technicus bent, raak je ervan overtuigd dat we deze technologie nodig hebben om grote vraagstukken op te lossen,” vult Audrey Keukens, voorzitter van VNO-NCW West, aan. “Om de transities mogelijk te maken die de wereld leefbaar houden én maken voor iedereen.”

Maatschappelijke betrokkenheid

“We streven naar zo groot mogelijke maatschappelijke betrokkenheid,” stelt Nijboer. “Als samenleving hoeven we niet bang te zijn. We moeten iedereen goed informeren, zodat schrikbeelden verdwijnen. Bijvoorbeeld over China, dat hier een 5G-netwerk aanlegt, waardoor wij afhankelijk van ze worden. Dat de introductie van 5G de intrede van AI gaat versnellen klopt, maar wij houden controle over hoe we dit vormgeven. Er gebeurt al heel veel, kijk alleen maar naar je smartphone. Om onze positie als toonaangevend land te behouden is het belangrijk dat we nu investeringen doen en de hele samenleving betrekken. Een belangrijk deel van de investeringen in Amsterdam worden ingezet om eventuele angsten weg te nemen. De toepassing van kunstmatige intelligentie gaat hand in hand met grote ethische vraagstukken. Denk aan privacy of veranderingen op de arbeidsmarkt. Dit wil je zelf in de hand houden, daarom is de grote en blijvende aandacht vanuit het bedrijfsleven en de overheid voor AI van cruciaal belang.”

Ook onze leden herkennen de kansen die kunstmatige intelligentie biedt. Op de volgende pagina’s vertellen Mark Struik van Postillion, Maarten de Boo van Widget Brain en Gijs van der Helm van VanderHelm bedrijven hoe zij AI toepassen in hun bedrijf.

NIET IN PLAATS VAN MAAR SAMEN MET DE MENS

“Per maand krijgen wij via email zo’n tienduizend aanvragen binnen voor reserveringen bij onze hotels en congrescentra. Voorheen hadden we een batterij aan mensen nodig om deze te verwerken, nu hebben we AI medewerker Michiel. Een medewerker van bits en bytes die 24 uur per dag werkt, nooit ziek is, geen fouten maakt en geen last heeft van stress. De introductie van een AI-medewerker was in het voorjaar van 2018 een wereldprimeur in onze branche. In de hospitality draait het om mensen, maar onze medewerkers waren ontzettend veel tijd kwijt aan emails beantwoorden en informatie overtypen in het systeem. Michiel is in staat tientallen verzoeken tegelijk te verwerken en binnen luttele seconden een uitgebreide offerte aan te leveren. We hebben nu zelfs een vertraging van dertig minuten ingebouwd, omdat uit een datatest bleek dat mensen bij een te snelle reactie wantrouwig worden. Michiel verstuurt geen standaard bevestigingsemail, maar een reactie waarbij met alle specifieke vragen rekening is gehouden. We hebben ervoor gekozen om hem Michiel te noemen omdat we hem zien als echte medewerker. Dat is volgens mij de kern van AI: de machine niet in plaats van de mens, maar samen met de mens.

Niemand werkt in de hospitality om emails over te typen. Nu kunnen we onze medewerkers inzetten op taken waar ze echte toegevoegde waarde hebben voor de gasten. De behoefte aan een AI-medewerker komt voort uit zakelijke overwegingen, niet uit de gedachte dat we per se moesten innoveren. Onze bedrijfscultuur is dat we onderscheidend willen zijn en de status quo willen uitdagen. Ik kan iedereen aanraden de handschoenen op te

pakken en te kijken wat AI in hun organisatie kan betekenen. Het is vooral een kwestie van de juiste, gespecialiseerde partijen om je heen verzamelen. Stel jezelf de vraag: Wil je dat de technologie jou inhaalt of wil je vooruit lopen op de ontwikkelingen?”

Mark Struik – Commercieel directeur bij Postillion Hotels

WAT IS ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE?

Artificiële intelligentie is een verzamelnaam voor apparaten die in staat zijn te reageren op data of impulsen uit hun omgeving en op basis daarvan zelfstandig beslissingen nemen. Machines die zich gedragen zoals een intelligent mens zich zou gedragen.

‘HET RESULTAAT IS JUIST MENSELIJKER’

“Personeelsbeleid is voor veel bedrijven een voortdurend hoofdpijndossier. Bedrijven die met ‘shifts’ of ploegendiensten werken, hebben een enorme puzzel aan het samenstellen van roosters die aan alle wensen van hun medewerkers, serviceniveaus en ingewikkelde arbeidswetten voldoen. Bedrijven verzamelen enorm veel bruikbare data, maar ze weten vaak niet hoe dit om te zetten in betere beslissingen, optimale processen en lagere kosten. Widget Brain helpt deze bedrijven het hele roosterproces op een eerlijke en transparante manier te automatiseren met behulp van AI-gedreven algoritmes. Grote namen zoals McDonald’s en Trigion werken samen met Widget Brain om de planning voor duizenden werknemers te optimaliseren. Goede roosters leveren namelijk gelukkige, betere en loyalere medewerkers op. We krijgen van onze klanten terug dat waar ze eerst urenlang aan het passen en meten waren, ze nu in een kwartier een optimaal rooster hebben. Wanneer dit soort beslissingen door computers wordt ondersteund, is het resultaat vaak juist menselijker. Omdat de computer alle ingevoerde data, zoals wanneer iemand wil werken, op een onbevooroordeelde manier meeweegt, zijn zowel managers als mede-

werkers heel tevreden over de roosters die eruit komen.

We zijn ook bezig met de ontwikkeling van AI-gedreven onderhoudsplanning van machines en apparaten. Vergelijkbaar met personeelsplanning hebben veel bedrijven in de maakindustrie te maken met enorm veel data die resulteren in duizenden onderhoudstaken. De uitdaging daar is het uitvogelen van wie wat op welk moment doet. De vereiste kennis om die beslissingen te maken zit in de hoofden van een klein aantal ervaren monteurs. In deze industrie helpt Widget Brain met het digitaliseren van die kennis en het automatiseren van die onderhoudsplanning. Zo kunnen bedrijven het besluitvormingsproces schalen en blijven optimaliseren in de toekomst.

We zijn in 2015 begonnen met Widget Brain en hebben inmiddels kantoren in Nederland, de Verenigde Staten en Australië. Het bedrijf groeit snel. Wij denken dat met effectieve inzet van AI voor vrijwel alle bedrijven veel te winnen valt.”

Maarten de Boo - CRO bij Widget Brain

‘GROTE NAMEN ZOALS MCDONALD’S EN TRIGION WERKEN SAMEN MET WIDGET BRAIN OM DE PLANNING VOOR DUIZENDEN WERKNEMERS TE OPTIMALISEREN’

DEEP LEARNING, MACHINE LEARNING, HYBRIDE INTELLIGENTIE?

- Deep learning: een computer is in staat zelf patronen te ontdekken in data zoals getallen, tekst, geluid of beeld en kan daardoor nieuwe dingen leren.
- Machine learning: een computer kan zelfstandig taken uitvoeren en ontwikkelen met behulp van algoritmes.
- Hybride intelligentie: mens en computer werken samen en versterken elkaars intelligentie in plaats van dat de mens wordt vervangen.

‘HIER MOETEN WE WAT MEE’

“Vorig jaar was ik bij een bijeenkomst van VNO-NCW West bij Robovalley in Delft. Voor die tijd zei kunstmatige intelligentie mij nog weinig, maar ik vertrok volledig geïnspireerd. Een aantal bedrijven vertelde daar hoe zij succesvol gebruik maken van AI. Tot mijn verbazing waren het geen grote techbedrijven maar bedrijven van een vergelijkbare grootte als VanderHelm Bedrijven. Ik dacht meteen: hier moeten we wat mee. Wij zijn een dienstverlener voor alles wat er op en in de bodem moet gebeuren. We produceren veel onder-

‘IK VERTROK VOLLEDIG GEÏNSPIREERD VAN EEN BIJEENKOMST VAN VNO-NCW WEST BIJ ROBOVALLEY IN DELFT’

zoeks- en adviesrapporteren waarbij we met gegevens uit laboratoria werken. Na de bijeenkomst bij Robovalley zijn we de mogelijkheden gaan onderzoeken om onze processen slimmer vorm te geven. Dat betekent in eerste instantie dat slimme programma’s simpele handelingen overnemen. Onze systemen en de systemen van het lab worden met elkaar verbonden, om hiermee bijvoorbeeld gegevens sneller en efficiënter in onze rapporten te verwerken.

We zitten nog in de voorfase van dit project en gaan nu aan de stappen zetten om het een en ander te implementeren. Ik zou andere ondernemers adviseren om te kijken waar je bedrijf behoefte aan heeft op dit gebied en te denken in mogelijkheden, niet in beperkingen. Houd het beha- baar en maak gebruik van de kennis die specialisten hebben.

Gijs van der Helm – Directeur-eigenaar VanderHelm Bedrijven

WOUD VAN AI- INITIATIEVEN

NL AIC, Kickstart AI, AI Technology for People, het Strategisch Actieplan AI. Het is slechts een greep uit de vele initiatieven die de afgelopen tijd zijn opgetuigd om Nederland wereldwijd toonaan- gevend te maken op het gebied van AI. Benieuwd naar een overzicht van alle AI initiatieven?

www.vno-ncwwest.nl/ai.

**VOOR GOED // ROTTERDAM
IMPACT AGENCY**
Sander de longh
 Directeur

ONS BEDRIJF... Voor Goed is een stichting die opgericht is om bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken in Rotterdam. De overheid kan deze vraagstukken niet alleen oplossen. Voor Goed bouwt nieuwe coalities en gaat daarmee op zoek naar nieuwe oplossingsrichtingen. We doen dat onder andere met sociaal ondernemers, het bedrijfsleven, investeerders, fondsen en de filantropie wereld.

ONZE AMBITIE IS... de wereld van goed doen en zaken doen te verbinden en zoveel mogelijk partijen te inspireren maatschappelijk bij te dragen.

BEL ONS, WANT... wij laten je graag zien hoe eenvoudig het is als bedrijf om een impact te maken samen met andere partijen voor een mooier, beter en sociaal Rotterdam.

Eendrachtsplein 3- 1B
 3015 LA, Rotterdam
 +31 6 51817580
 info@voorgoedagency.nl

PRJCTgreen
Robbert-Jan Knoppers
 Initiatiefnemer

ONS BEDRIJF... We ontwikkelen zonneparken op bedrijfsdaken en soms op land. We werken met bestaande technologie en passen elementaire, natuurkundige principes anders toe. Daardoor brengen onze parken zo'n 30% meer op. En dat bij een gelijke investering. Een prima business case dus. We combineren dat met biodiversiteit op de daken. Deze combinatie verhoogt het rendement van het park en voorkomt hittevorming op en onder het dak.

ONZE AMBITIE... Zonneparken ontwikkelen die een voorbeeld zijn hoe je bestaande technologie beter laat renderen en kunt combineren met biodiversiteit. Onze parken zijn inspirerend duurzamer.

BEL ONS, WANT... we kijken graag samen met u hoe de business case van een duurzaam PRJCTgreen zonnepark eruit ziet en wat het voor u kan betekenen.

Gravekoopsedijk 7c
 2811NL Reeuwijk
 +31 6 18888881
 robbertjan@prjctgreen.com
 www.prjctgreen.com

KUNSTHAL ROTTERDAM
Nathanja van Dijk
 Directeur

ONS BEDRIJF... Al ruim 28 jaar is Kunsthall Rotterdam een van de toonaangevende culturele organisaties in Nederland. De Kunsthall heeft geen eigen collectie en hiermee volledige vrijheid van programmeren. We maken ons programma door samen te werken: internationaal, nationaal, regionaal en lokaal, met een mix van instellingen, musea, kunstenaars, specialisten, stichtingen en bedrijven. Er zijn altijd meerdere tentoonstellingen tegelijk te zien. Van moderne meesters en hedendaagse kunst tot vergeten culturen, fotografie, mode en design.

ONZE AMBITIE IS... Met spraakmakende tentoonstellingen en vele activiteiten wil de Kunsthall een divers en steeds weer nieuw publiek bereiken en verrassen.

BEL ONS, WANT... De Kunsthall werkt al jaren samen met VNO-NCW en de betrokkenheid van ondernemend Rotterdam is voor ons van groot belang. Wij bieden ondernemers een inspirerend platform in het iconische gebouw van Rem Koolhaas, in het hart van Rotterdam.

Museumpark, Westzeedijk 341
 3015 AA Rotterdam
 010 – 44 00 300
 communicatie@kunsthall.nl
 www.kunsthall.nl

TNO
 innovation
for life

IMPACTVOLLE AI: FOCUS OP TOEPASSING EN SAMENWERKING

Kennisinstelling TNO investeert volop in de ontwikkeling van kunstmatig intelligentie (AI) omdat deze technologie substantieel kan bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken, zoals de te hoge kosten en capaciteitsproblemen in de gezondheidszorg, het vastlopende verkeer in de grote steden en de milieuvervuiling. Voorwaarde voor effectieve toepassingen van AI is het delen van zoveel mogelijk data, maar dat brengt gevaren met zich mee op het gebied van privacy en veiligheid. TNO heeft een technologisch antwoord voor dit dilemma.

NEDERLAND MOET FORS IN AI INVESTEREN

De rol van artificiële intelligentie (AI) in onze maatschappij wordt onomstotelijk groter. Daarbij hoort een passend investerings- en samenwerkingsklimaat. In de wapenspreuk van Nederland, 'Je maintiendrai' (Ik zal handhaven), komt de afkorting AI twee keer voor. Een spreuk met een vooruitziende blik dus, want om ons te handhaven is een grote inspanning van onze samenleving op het gebied van artificiële intelligentie nodig.

Zelden hebben we een technologie gezien die zulke mogelijkheden biedt voor vrijwel elke industrie, maar ook voor bijna alle uitdagingen waar we als samenleving voor staan. Op de volgende pagina's leggen we uit hoe Multi Party Computation (MPC) de zorg de kans biedt om effectiever te opereren. Maar met de juiste inzet van AI kunnen we ook efficiënter worden in de logistiek of sterker staan tegen cyberaanvallen. Zo kunnen we de Nederlandse industrie laten floreren.

Goed onderzoek, beperkte toepassing

Uit een recente studie van het The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS) blijkt dat Europa (en Nederland) in vergelijking met koplopers de Verenigde Staten en China een concurrerende positie inneemt op het gebied van wetenschappelijke onderzoek naar AI. Maar waar het gaat om de toepassing van AI en private investeringen

falen we. Ook in de *Government AI-readiness index* (onderzoek van Oxford University en het International Development Research Centre) over het functioneren en openbare dienstverlening van de Nederlandse overheid hollen we achteruit.

Nederlandse AI Coalitie

Eind vorig jaar is de Nederlandse AI Coalitie (NL AIC) opgericht die Nederlandse activiteiten in AI wil stimuleren en ondersteunen. De missie is om te zorgen dat Nederland niet alleen op kennisgebied, maar ook in de toepassing van AI tot de koplopers van Europa gaat behoren. En dat ten behoeve van welvaart en welzijn – mét inachtneming van Nederlandse en Europese normen en waarden. Met deze doelstelling in het achterhoofd werken overheid, bedrijven, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en maatschappelijke organisaties samen. Vooralsnog bepleit het NL AIC een publiek-private en multidisciplinaire investering van 2 miljard euro.

TNO onderstreept deze substantiële investeringen in AI waarbij samenwerking centraal moet staan. In de volgende pagina's vertellen we daar meer over. Want alleen door samen te werken kunnen we het ongekende maatschappelijke en economische potentieel van AI écht benutten.

www.nlaic.com

BLOG STRATEGISCHE AUTONOMIE MET AI

Onlangs kreeg ik bij een pak scheermesjes de Google Home Mini. Dat is een 'smart speaker' waarmee je met je stem muziek of een filmpje kunt aanzet-

ten, maar die ook je agenda of een boodschappenlijstje voor je kan bijhouden. Uit nieuwsgierigheid geïnstalleerd. Toen mijn echtgenote de volgende ochtend Google goedemorgen wenste, kreeg ze als antwoord de gebruikelijke informatie over weer en verkeer. Maar ook het bericht dat zij 's nachts om drie uur een afspraak met haar stagiair had. Terwijl mijn wenkbrauwen omhoog gingen, keek mijn echtgenote juist verheugd. Ze had dankzij Google een verkeerd in de agenda geplaatste afspraak teruggevonden. Een onverwachte meerwaarde dus.

Zelf heb ik een soortgelijke ervaring met Google Photos. Het programma bewaart mijn levenslang vergaarde fotoverzameling in de 'cloud' en biedt me aan de hand van automatische gezichts- en locatieherkenning soms ontroerende dwarsdoorsneden van vrienden, momenten en plaatsen. Achter deze ontwikkeling zit AI. En vooral heel veel data van alle gebruikers om te leren hoe een gezicht kan worden herkend. Ondanks dat ik zelf mijn wetenschappelijke carrière ben begonnen met 'machine vision' (kortgezegd: hoe computers kunnen 'kijken') en nu met promovendi onderzoek doe naar de 'beheersbaarheid' van intelligente systemen, verbaas ik mij over de enorme kracht van deze ontwikkelingen.

Het gebruik van AI verplicht je een afweging te maken tussen waardevolle toepassingsmogelijkheden en het risico dat van je persoonlijke gegevens misbruik wordt gemaakt. Gevoelsmatig vormen mijn

privéfoto's nog niet zo'n groot risico, alhoewel daar al meer informatie in zit dan je denkt. Maar het ligt heel anders bij data met betrekking tot je gezondheid, financiën, persoonlijke ontwikkeling en fysieke verplaatsingen. In die gevallen wil je namelijk zeker zijn dat een betrouwbare partij deze data beheert (Of dat je de data in eigen beheer houdt) en onder jouw supervisie gebruikt. Bovendien mogen vitale infrastructuur als medische zorg, onderwijs of mobiliteit niet chantabel zijn voor de toegang en benutting van data.

Een handelsoorlog over data kan catastrofaal gevolgen hebben. Om zowel het gebruik van data te controleren wil je als samenleving autonoom en veilig kunnen opereren, oftewel datasoevereiniteit zekerstellen. De vraag is of we die soevereiniteit kunnen borgen door onszelf afhankelijk te maken van Amerikaanse of Chinese platforms die in toenemende mate de infrastructuur domineren. Denk aan Microsoft dat zich op de ziekenhuismarkt begeeft of Amazon als leverancier van gezondheidsadviezen, medicijnen en verzekeringen. En ook aan Google-software en -laptops die in het basisonderwijs worden gebruikt. Het is niet voor niets dat Duitsland, met Frankrijk inmiddels aan boord, het initiatief heeft genomen om een Europese datacloud op te zetten (GaiaX) en tevens een eigen systeem om data op een veilige manier met elkaar te delen (Industrial Data Space).

Zelfs wanneer Europa en Nederland de controle hebben over dataopslag resteert nog steeds de vraag welke data wij wel en niet met elkaar willen delen. Het is belangrijk dat AI kan leren van de data van miljoenen patiënten, maar we kunnen deze persoonlijke gegevens niet blootstellen aan misbruik. Daar is een mooie oplossing voor gevonden die recent is beproefd in de wijk Ommoord in Rotterdam.

Daar werken we samen met het Erasmus Medisch Centrum en zorgverzekeraar

Achmea om op basis van (synthetische) patiëntinformatie voorspelmodellen voor hartfalen te ontwikkelen. Onderzoekers kijken daarbij onder meer naar leefstijlgegevens (roken, drinken, eten, bewegen, etc) en welke medicijnen iemand innam. Zo kunnen we voorspellen welke patiënten een groot risico lopen om in het ziekenhuis te belanden wegens hartfalen en juist nu extra preventieve zorg nodig hebben. In principe mogen volgens de privacywetgeving geen data worden uitgewisseld tussen het ziekenhuis en de verzekeraar. Met de MPC-techniek (Multi-Party Computation) is dit wel mogelijk. Om een berekening te maken kunnen de partijen virtueel elkaars informatie gebruiken zonder deze daadwerkelijk met elkaar te delen. MPC is daarmee veilig, verantwoord en voldoet volledig aan de wet.

Wat zou het mooi zijn om de stem van Google Home te horen, wetend dat datamisbruik geen risico vormt. En gebruik van deze AI ons niet afhankelijk maakt van commerciële of politieke belangen. Pas dan halen we als maatschappij het meeste uit de prachtige ontwikkelingen van onze tijd.

Peter Werkhoven,
Chief Scientific Officer TNO

APPL.AI CONFERENCE 2020

TNO innovation
for life

TNO streeft naar excellente toepassingen van AI. Tijdens de APPL.AI Conference 2020 zullen relevante AI-partners hun kennis over het goed toepassen van AI innovaties met u delen. Samenwerking staat hierin centraal, dus we nodigen u uit om mee te doen!

- Locatie: De Jaarbeurs Utrecht
- Datum: Dinsdag 21 April, 2020 (09:00 – 17:00)
- Gratis aanmelden op: www.tno.nl/nl/over-tno/agenda/2020/appl-ai-event-2020/

AI TOEPASSEN IN DE ZORG IS VEELBELOVEND

De toepassingen van digitale zorg nemen snel toe. Denk aan het geautomatiseerd analyseren van grote hoeveelheden diagnostische data, aan de zorgrobot of een app met voedingsadviezen voor een patiënt met darmklachten. Veelbelovend, maar hoe zit het met de privacy en beveiliging van persoonlijke gegevens?

Een ziekenhuis heeft een coachapp ontwikkeld voor patiënten met prikkelbaar darm-syndroom. De gebruikers voeren via hun mobiele telefoon snel en gemakkelijk gegevens in over hoeveel uur ze hebben geslapen, wat ze hebben gegeten en hoe ze zich voelen. Vervolgens krijgen zij op basis van deze informatie tips om hun darmklachten te verminderen. Ze kunnen via de app ook berichten uitwisselen met de behandelend arts en bellen met de verpleegkundige. Maar aan de kern van de app komt geen expert te pas, want de adviezen worden volledig op basis van AI gegenereerd.

Data delen

Hoewel deze AI-toepassing een mooie aanvulling op een behandeling lijkt, kunnen er nadelige effecten optreden. Monitoren of

de app uit het voorbeeld daadwerkelijk bijdraagt aan de gezondheid is de eerste stap. Een 'waterbedeffect' moet namelijk te allen tijde worden voorkomen: minder zorg in het ziekenhuis, maar meer huisartsbezoek of medicijngebruik. Een goede analyse van de monitordata is de basis voor updates die de app effectiever maken. Een tweede stap is het delen van de data met het ziekenhuis en de zorgverzekeraar met als doel de zorg effectiever te maken. Door sociaal-demografische en -economische data toe te voegen kunnen we inzicht krijgen in de acceptiegraad en effectiviteit van de app bij uiteenlopende bevolkingsgroepen.

Multi Party Computation

Maar het delen van data mag niet zomaar. Privacy moet volgens de AVG-regelgeving optimaal gewaarborgd zijn met maximale dataveiligheid. Om deze informatie toch veilig te kunnen uitwisselen heeft TNO Care For Data ontwikkeld. Dit platform is gebaseerd op MPC, voluit Secure Multi-Party Computation. Cryptografische technieken zorgen ervoor dat meerdere partijen gegevens onderling analyseren en daaruit conclusies kunnen trekken zonder dat zij elkaars data daadwerkelijk inzien.

Binnen Techruption, het fieldlab van de Brightlands Smart Services Campus in Heerlen, is de innovatie ontstaan in samenwerking met zorgverzekeraar CZ, het Zuyderland Ziekenhuis en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Doorontwikkeling van deze technologie is nodig om met volledig behoud van privacy de doelmatigheid van innovaties in de zorg te toetsen. De volgende stap voor Care for Data is het verbreden van het platform. TNO roept partijen uit de zorg op zich aan te sluiten en als partner het platform te testen in de verschillende zorgdomeinen.

Geïnteresseerd? Stuur een mail naar techtransfer@tno.nl

RAADHUIS
creative agency

RAADHUIS CREATIVE AGENCY
Bart, Bart en Bart (van Koppen, Verbiest en van Dorp)
Eigenaren

ONS BEDRIJF... RAADHUIS is een creatief communicatiebureau uit Alkmaar dat bestaat uit een groep enthousiaste creatieven, vormgevers, strategen en developers. We helpen je met het vertellen van je verhaal, in de meest brede zin van het woord.

ONZE AMBITIE IS... onze creatieve positie in Noord-Holland nog verder te verstevigen. Om ons heen staat een sterk team waar we erg trots op zijn. We zullen altijd ons stinkende best doen om te blijven verrassen, juist in een snel veranderende wereld.

NEEM CONTACT MET ONS OP, WANT... RAADHUIS is bereid te strijden voor het echt goede idee. Op geheel eigen wijze kijken en echt goed luisteren stelt ons in staat om onderscheidend vermogen te vinden waar anderen het niet zien.

raadhuis.com
072 564 07 15
bartverbiest@raadhuis.com

FOKKER TERMINAL
GATEWAY TO SPECIAL EVENTS

FOKKER TERMINAL – GATEWAY TO SPECIAL EVENTS
Tom Verhaar
Algemeen Directeur

ONS BEDRIJF... de Fokker Terminal is een industriële en inspirerende congreslocatie waar congressen plaatsvinden van 200 tot 1000 bezoekers. We richten ons op grootschalige één en meerdaagse (inter)nationale congressen waarvan we er jaarlijks ruim 60 faciliteren. De Fokker Terminal is uniek door de hangar van 2000m2 die voor ieder congres custom made wordt ingericht. We beschikken over 18 verschillende subruimtes die allemaal rondom de hangar liggen. Met turnkey congrespakketten maakt de Fokker Terminal het mogelijk een congres te organiseren in een niet alledaagse, industriële en inspirerende omgeving. De locatie beschikt over 400 parkeerplaatsen.

ONZE AMBITIE IS... om te blijven innoveren en om ieder congres en special event een eigen uitstraling te geven waar bezoekers zich in thuis voelen.

BEL ONS, WANT... wij vertellen je graag meer over de mogelijkheden en oplossingen die de Fokker Terminal voor jouw evenement kan bieden. De koffie staat klaar!

Fokker Terminal
Binckhorstlaan 249
2516BB Den Haag
www.fokkerterminal.nl
070 2629066

Hofmeier
meer dan cijfers

HOFMEIER MEER DAN CIJFERS
Marcel Adriaanse
DGA / Bestuurder

ONS BEDRIJF... Hofmeier is business partner voor financiële- en organisatievraagstukken. We maken het verschil door onze professionals en consultants op innovatieve wijze aan onze opdrachtgevers te verbinden en te laten samenwerken. Ons doel: het behalen van groei en het verbeteren van resultaten. We werken met professionals/consultants in specialistische teams binnen de sectoren:

- Woningcorporaties;
 - Public;
 - Handel, Industrie & Dienstverlening.
- Binnen Hofmeier hebben we scherp oog voor ontwikkelingen die onze relaties raken. Met collega's die zich optimaal inzetten met hun vakkennis, verbindend vermogen en commitment voor de doelstellingen van onze opdrachtgevers.

ONZE AMBITIE... Onze klanten verder helpen door het oplossen van financiële- en organisatievraagstukken die gericht zijn op continuïteit, kwaliteit, transitie en capaciteit.

BEL ONS, WANT... wij realiseren groei en bouwen mee aan het toekomstbestendig maken van uw organisatie.

Lammenschansweg 144
2321 JX Leiden
088-572 75 55
www.hofmeier.nl

Allez! Op naar de top

Leden van VNO-NCW West investeren volop in circulaire business cases en energietransitie. De klim naar een duurzame economie is een pittige tocht met obstakels. Zo delven bij aanbestedingen circulaire producten vaak het onderspit: te duur, geen bewezen technologie. Wetgeving kan afval als grondstof verbieden. Vergunningverlening voor duurzame bouwprojecten stagneert omdat lokale overheden onzeker zijn over stikstofnormen. Ondernemers komen met talloze voorbeelden van belemmeringen die hun innovatieve, duurzame initiatieven in de weg staan. VNO-NCW West verzamelt ze en trekt aan de bel bij overheden. Ook helpt de vereniging haar leden aan informatie en waardevolle contacten. In samenwerking is de top haalbaar, en sneller dan je denkt. Ga voor meer informatie over de lobby en netwerkbijeenkomsten naar vno-ncwwest.nl

Onduidelijk
overheidsbeleid

Ouderwetse
wet- en regelgeving

- Verduurzaming bedrijventerreinen
- Regionale energiestrategie
- Zero-emissiezones en zero-emissie stadslogistiek

Bekijk Lobbywijs voor alle lobbyactiviteiten:
www.vno-ncwwest.nl/lobby

Binnen het VNO-NCW netwerk Groene Groeiers worden uitdagers en oplosers uit het Nederlandse bedrijfsleven bij elkaar gebracht zodat duurzame, rendabele projecten versneld tot stand komen.
Word ook Groene Groeier: www.groenegroeiers.nl

Heb jij een oplossing voor de stikstofproblematiek?
Neem contact op met de matchmaker van de Groene Groeiers:
schaick@vnoncw-mkb.nl

- Regionale stikstofbijeenkomst in Delft, 8 april
- Landelijke stikstofbijeenkomst in Den Haag, 12 mei

WAYS2GO VOOR DUURZAAM EN SLIM REIZEN

Dat het de komende jaren steeds drukker wordt op de weg, weet iedereen. Dat we met elkaar willen en moeten werken aan vergroening en verduurzaming, is ook bekend. Hoe pakken we dit op zodat het niet ten koste gaat van het bedrijfsresultaat?

Er is meer mogelijk dan je denkt. Ways2go is een initiatief van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland en De Verkeersonderneming. Op de campagnewebsite www.ways2go.nl zijn er specifiek voor werkgevers digitale toolboxes te downloaden met handige tips over flexibel werken, collectief vervoer, fiets en fiscaliteit en ov-stimulering. Werkgevers kunnen slimme mobiliteit ook in de praktijk brengen door gebruik te maken van probeeracties. Zo is er een ov-actie waarbij medewerkers twee keer

In de campagne hebben Daan, Onno, Emma en Nora ieder een eigen stijl van reizen.

4 weken gratis het openbaar vervoer kunnen uitproberen en zijn er diverse acties om te ervaren hoe het is om met een elektrische fiets naar het werk te gaan of om kleine goederen met een elektrische bakfiets te bezorgen. Werkgevers worden hierbij ontzorgd. Niet alleen de vervoermiddelen staan klaar, ook het promotiemateriaal wordt aangeleverd.

Persoonlijk advies
Wil je graag persoonlijk met een van de (logistieke) makelaars van gedachten wisselen over de mogelijkheden binnen je bedrijf, stuur een mail naar info@ways2go.nl

DE WEEK ZONDER SPITS KAN NIET ZONDER JOU

In de week van 23 tot en met 27 maart staan we met z'n allen lekker even wat minder in de file. Dan organiseert stichting Breikers voor het eerst de Week Zonder Spits.

Het klinkt zo simpel als het is: een week mijden we met zoveel mogelijk mensen de spits. Gewoon doen. Iedereen naar eigen vermogen. Daardoor merk je hoe makkelijk het vaak is en wat het je allemaal oplevert: meer tijd, minder stress, minder dringen in het openbaar vervoer, geen tijdverlies aan file. Gewoon thuis even je mail wegwerken en na de drukte ontspannen naar je werk. Gedurende de dag ben je na een stressloos begin ook nog eens productiever én ervaar je meer werkplezier. Al meer dan 40 organisaties hebben zich aangemeld, waaronder CBRE, Danone, GVB, KPMG, Rijkswaterstaat en

Tata Steel. En de lijst groeit snel. Meedoen is dan ook heel laagdrempelig, bedrijven krijgen kant-en-klare communicatie kits om intern in te zetten. Het zou zomaar eens doorslaand landelijk succes kunnen worden, zet de Week Zonder Spits daarom maar vast op de agenda. Breikers verwacht dat dagelijks minimaal 4.000 mensen de spits mijden. Dat we ons gedrag kunnen veranderen blijkt wel uit de afname van het aantal spitsreizigers in de metropool Amsterdam: 10.000 sinds de afgelopen maand. Die mijlpaal heeft Breikers behaald in samenwerking met circa 250 grote bedrijven in de regio.

Maar er is meer nodig, zowel op korte als op lange termijn. Doe je mee? Meld jezelf of jouw organisatie aan via www.deweekzonderspits.nl

STEDIN
SUCCESVOL
BRUGGENBOUWER!

→ Om ondernemers een grotere maatschappelijke rol te laten vervullen is het Brugproject door VNO-NCW en MKB-Nederland in het leven geroepen. Het Brugproject moet er onder meer voor zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sneller aan een baan komen. Een bedrijf dat dit al met veel succes doet, is energienetbeheerder Stedin.

Door de energietransitie is er volop werk. Stedin neemt dit als uitgangspunt en gaat uit van kansen, voor zowel het bedrijf als de arbeidsmarkt. Daarom biedt het bedrijf ook mogelijkheden voor mensen zonder diploma. Het bedrijf zorgt voor om- en bijscholing en heeft zelfs een eigen bedrijfsschool. Op de bedrijfsschool kun je je werkervaring, praktijkkennis en eerder behaalde certificaten omzetten in een diploma. Dat gebeurt via het EVC-traject (Erkenning van Verworven Competenties) en via volledige BBL-trajecten (Beroeps Begeleidende Leerweg), waarbij de bedrijfsschool nauw samenwerkt met het ROC. Vorig jaar telde de Stedin Bedrijfsschool 300 leerlingen. Hier zitten werkzoekenden, zij-instromers, 55-plussers, 16-jarigen die net van school komen en inmiddels 2 klassen statushouders tussen. Maar liefst 90 tot 95 procent haalt een diploma.

Wanneer zijn jullie begonnen met het opleiden van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt?

"Ik ben zelf in augustus vorig jaar in deze functie getreden, het traject bestond toen al en veel Stedin-collega's hebben zich afgelopen jaren ingezet om dit tot een succes te maken, en ik was er meteen razend enthousiast over. Dit traject zorgt voor een mooie win-win. Enerzijds bieden wij een oplossing voor een maatschappelijk probleem en anderzijds biedt het ons de mogelijkheid om onze toekomstige werknemers zo op te leiden dat ze precies

passen in het profiel waaraan we behoefte hebben. En deze mensen hebben wij hard nodig. Op dit moment is de vraag naar gespecialiseerde mensen enorm en het is best een puzzel om deze vraag goed ingevuld te krijgen."

Waar vinden jullie geschikte kandidaten?

"We werken samen met diverse partijen. Denk aan het UWV, scholen en de stichting

voor vluchteling-studenten (UAF). Zij weten precies wat ons traject inhoudt en welke mensen hiervoor in aanmerking komen."

Loop je hier ook tegen problemen aan?

"Ja, er zijn zeker wel wat problemen, vooral voor mensen die de taal niet goed beheersen. Je op sociaal vlak verstaanbaar kunnen maken en zaken begrijpen is één, maar als het over vakjargon gaat,

wordt het een heel ander verhaal. Dit lossen we onder meer op door onze collega's als 'taalmatje' in te zetten. Ze praten en lezen met deze mensen of helpen op een andere manier de taal sneller te beheersen."

Dus het project wordt door de hele organisatie gedragen?

"Absoluut! Van de Raad van Bestuur tot aan de buitendienst. Dit is ook noodzakelijk als je het een succes wilt laten zijn. Een project als dit vergt een lange adem en is een diepte-investering. Het kan dan niet zo zijn dat er, als het even tegen zit, van hogerhand wordt gezegd dat het maar stopgezet moet worden. Het is een lange termijnproject, welke ons in de toekomst gaat helpen om de vraag naar de juiste werknemers te vervullen. Tegelijkertijd voelen we ook de druk op onze kosten die we als Stedin dragen voor de energietransitie en daarmee op de ruimte die we hebben voor instroom van nieuwe mensen, met of zonder afstand tot de arbeidsmarkt. We zijn trouw aan onze sociale rol, maar zullen elke keer weer kritisch moeten bepalen wat we als Stedin kunnen faciliteren en waar we moeten bijsturen."

Als ik in mijn bedrijf invulling wil geven aan een inclusieve samenwerking, waar moet ik beginnen?

"Het begint met lef. Dat zit hier in Rotterdam wel goed. Daarnaast moet er voldoende draagvlak zijn binnen je organisatie. Het vergt lange termijnbereidheid en doorzettingsvermogen. Dan komt het aan op het vinden van de win-win: welke kennis & kunde heb je nodig als organisatie en ben je bereid daarin te investeren"

Een bezwaar zou kunnen zijn dat er geen win-win inzigt, hoe zie je dat?

"Dat zou kunnen. Ik, maar vooral wij bij Stedin, vinden het wel erg belangrijk dat we allemaal ons steentje bijdragen aan de maatschappij. We moeten er samen wat van maken en dragen ook allemaal wat van

BRUGPROJECT

In juli vorig jaar is VNO-NCW en MKB Nederland het Brugproject gestart. Er zijn gesprekken gevoerd met talloze werknemers, ondernemers (van klein tot groot), experts, managers en tal van andere groepen uit de samenleving over hoe zij kijken naar de maatschappelijke rol van bedrijven. Thema's als werkzekerheid, migratie en inkomensongelijkheid zijn aan de orde gekomen, evenals de kritiek van de afgelopen jaren op de rol van grote bedrijven. 'Hoewel meer dan 80 procent van de Nederlanders vertrouwen heeft in het bedrijf waarvoor ze werken, moeten we aan de slag met de schaduwkanten van sommige ontwikkelingen en de rol die het bedrijfsleven daarin speelt, een soort strategische heroriëntatie. Doel is dat iedereen de vruchten kan plukken van een goede economie,' aldus de organisaties. In combinatie met deskresearch in binnen- en buitenland en kwantitatief onderzoek, moeten de gesprekken inzichten opleveren voor nieuw beleid en concrete acties van bedrijven en overheid. Stedin is een echte bruggenbouwer en loopt voorop bij het helpen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Ben je ondernemer en geïnspireerd geraakt door het verhaal van Janneke Gökemeijer, sluit je dan aan bij het Brugproject. Meld je aan:

brugproject@vnoncw-mkb.nl

Meer informatie: www.vno-ncw.nl

deze verantwoordelijkheid. Dus al is de win-win niet op korte termijn direct zichtbaar, het betekent niet dat je dan niets hoeft te doen voor je lange termijn bijdrage."

Vind je het goed dat VNO-NCW het Brugproject op meer bedrijven wilt overbrengen?

"Ja, dat vind ik heel goed. Ik geloof enorm in samenwerken. Er komt namelijk best wel wat bij kijken. Denk alleen al aan het aanvragen van subsidies. Wij weten inmiddels hoe dat werkt, maar als je dat allemaal eerst nog moet uitvinden, zakt de moed je in de schoenen. Als we er samen voor gaan en onze kennis delen met elkaar, dan kan het niet anders dan een succes worden."

Dus we mogen jou bellen voor tips?

Jullie mogen mij altijd bellen!

Netwerkapp

Vanaf je mobiele telefoon direct bellen met leden of je opgeven voor een bijeenkomst? Waar en wanneer je maar wilt? Dat kan met de netwerkapp van VNO-NCW West. Maak een snelkoppeling: www.vno-ncwwest.nl/app

ARCADIS
Aarnout Muizer
 Sectordirecteur Gemeenten en Woningcorporaties

ONS BEDRIJF... is als advies- en ingenieursorganisatie actief op het gebied van duurzame veerkrachtige steden, slimme infrastructuur en toekomstbestendige industrieën. Zo creëren we een blijvende positieve invloed op de maatschappij. Onze mensen combineren kennis over de markt, trends, assets, processen, innovaties en digitalisering in integrale oplossingen.

ONZE AMBITIE... de waarde, kwaliteit en leefbaarheid van de wereld om ons heen adaptief maken aan veranderende omstandigheden en duurzaam versterken - Improving quality of life. Door binnen en buiten een specifiek ‘ecosysteem’ opties te analyseren en te wegen, werken we toe naar de beste uitkomst voor opdrachtgevers, partners, stakeholders en het natuurlijk kapitaal van de omgeving.

BEL ONS, WANT... opgaves van nu zijn gebaat bij een integrale verkenning van kansen, waarde, risico's, maakbaarheid en haalbaarheid, door een partij die ook echt kan helpen de oplossing te realiseren.

Weena 505
 3013 AL Rotterdam
 06 54 245 164
 aarnout.muizer@arcadis.com
 www.arcadis.com/nl

DIERGAARDE BLIJDORP
Erik Zevenbergen
 Directeur/Bestuurder

ONS BEDRIJF... Met 1,5 miljoen bezoekers per jaar is Diergaarde Blijdorp de best bezochte dierentuin van Nederland. Je ontmoet er de meest bijzondere diersoorten en maakt er een reis door alle werelddelen. Bewonder ook de 21 rijksmonumenten van architect Van Ravesteyn, waarvan een groot deel al is gerestaureerd. Naast een populair dagje uit is Blijdorp een unieke omgeving voor uw zakelijke event, van intieme vergaderingen tot personeelsuitjes met wel 10.000 deelnemers. Samen met het toegewijde cateringteam wordt uw evenement tot in de puntjes verzorgd. De mooie (gethematiseerde) restaurants, moderne faciliteiten en bijzondere ontmoetingen maken van Blijdorp de perfecte locatie.

ONZE AMBITIE IS... Blijdorp wil natuur beschermen en behouden en zo veel mogelijk mensen inspireren hetzelfde te doen. Hiervoor gaan wij graag duurzame samenwerkingen aan.

CONTACT ONS WANT... Of het nu om een event in Diergaarde Blijdorp gaat of een mogelijke samenwerking, we gaan graag met u in gesprek.

Blijdorplaan 8
 Rotterdam
 010 443 1563
 info@diergaardeblijdorp.nl

FRANCISCUS GASTHUIS & VLIETLAND
Marjolein Tasche
 Voorzitter Raad van Bestuur

ONS BEDRIJF... Franciscus Gasthuis & Vlietland staat voor de beste zorg, dicht bij huis. Het ziekenhuis typeert zich door een grote verbondenheid met de regio. Dit kenmerkt zich door de nauwe samenwerking met verwijzers, zorginstellingen en andere ziekenhuizen. Hierdoor kan de juiste zorg op de juiste plek door de juiste partner geleverd worden.

ONZE AMBITIE IS ... Om uit te blinken in het bieden van zorg aan de inwoners van regio's Rotterdam en Nieuwe Waterweg Noord. Om deze ambitie te realiseren, zijn onze professionals het grootste kapitaal van onze organisatie, waarin wij investeren. Wij willen een organisatie zijn waar iedereen zich thuis voelt, vertrouwen heeft in elkaar en van elkaar leert.

BEL ONS, WANT... Wij bieden zorg voor en door mensen, waarbij wij de verwachtingen in kwaliteit en service willen overtreffen.

Kleiweg 500
 3045 PM Rotterdam
 010 4616161
 www.franciscus.nl
 communicatie@franciscus.nl

HANS BAKKER LUIDT NOODKLOK OVER BASISONDERWIJS

In Amsterdam krijgen ruim 12.000 leerlingen niet het basisonderwijs wat ze nodig hebben. Het aantal vacatures voor leraren staat op vierhonderd en loopt verder op. Dit gaat de hele samenleving aan, denkt Marjolein Moorman, wethouder van onderwijs in Amsterdam. Dus trekt zij Hans Bakker, voorzitter van VNO-NCW Metropool Amsterdam, aan zijn jasje.

“In een welvarend land moeten de basisvoorzieningen gewoon geregeld zijn,” zegt Bakker. “Het initiatief van de wethouder om VNO-NCW te betrekken is terecht. Werkgevers hebben hier ook mee te maken. In de kern moeten alle kinderen goed onderwijs krijgen, daar is iedereen het over eens. Op termijn leidt gebrek aan onderwijs tot een tekort aan gekwalificeerd personeel, waardoor de Nederlandse economie achterop raakt. Met name in de

grote steden zit de zaak volledig klem. De kosten voor levensonderhoud zijn hoog en het vinden van een betaalbare woning is met het salaris van een onderwijzer onmogelijk.”

Parijs en Londen
 Samen met landelijk voorzitter van VNO-NCW Hans de Boer, MKB-Nederland voorzitter Jacco Vonhof en de regionale Amsterdamse ondernemersverenigingen is een brief opgesteld aan premier Rutte. “Nederland besteedt in vergelijking met omringende landen weinig aan basisonderwijs, waardoor het lerarentekort in ons land blijft toenemen.” “Dit moeten we doorbreken,” aldus Bakker. “Salaris in het basisonderwijs is altijd achtergesteld geweest op dat in het middelbaar en hoger onderwijs. We willen dat dit verschil de komende jaren vermindert. Dat kan om te beginnen met een toeslag op het salaris voor basisonderwijzers in grote steden. In Parijs en Londen

is dat al ingevoerd. Ondertussen schuift de regering het besluit voor zich uit en stapelen de problemen zich op.”

“Wij zijn geen actiegroep voor onderwijs, maar als ondernemersvereniging staan wij middenin de samenleving. Dit heeft niks met rechtse of linkse politieke oriëntatie te maken, dit gaat over in wat voor land we willen leven.”

BALANS VER TE ZOEKEN

Meer zekerheid voor tijdelijke krachten en voor werkgevers aantrekkelijk om vaste contracten te bieden. Dat is de insteek van de wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB), die sinds 1 januari 2020 van kracht is. Maar de balans is ver te zoeken, stellen ondernemers in Noord- en Zuid-Holland. Jeroen Veerman, voorzitter van VNO-NCW Noord-west-Holland, vindt het ‘een pleister op een slechte wet’. Veerman ziet wat betreft het ontslagrecht verbeteringen in de nieuwe wet, maar spreekt verder van een ‘compromis, waarin de realiteit van de hedendaagse arbeidsmarkt niet wordt gevat’.

Ook voor evenementlocatie Ahoy in Rotterdam levert de nieuwe wet problemen op. “Wij hebben te maken met enorme piekbelasting. De WAB is voor ons echt een

aanslag op de flexibiliteit in onze bedrijfsvoering. Ahoy heeft 65 flexwerkers een vast uren aanbod gedaan en allen kiezen voor een contract op oproepbasis. Bij ons heeft een oproepkracht dezelfde rechten en plichten als een vaste medewerker en vindt de flexibiliteit juist vaak prettig.”

In de laatste nieuwsbrief van VNO-NCW West vertellen Jeroen Veerman, Ahoy, het Rotterdamse Havenbedrijf en anderen over hun ervaringen. Kijk op www.vno-ncwwest.nl/nieuwsbrief

Benieuwd naar onze lobbystandpunten? Kijk op www.vno-ncwwest.nl/lobby

ROOSROS ARCHITECTEN
Sander Ros

Directeur | Architect

ONS BEDRIJF... Wij zijn RoosRos Architecten. Een architectenbureau met passie voor het vak. Met meer dan zestig collega's creëren we iedere dag nieuwe ontwerpen, duurzame oplossingen voor diverse vraagstukken, en bouwen we met elkaar aan onze ambitieuze visie RR2025.

ONZE AMBITIE ... woon- en werk-omgeving die bijdraagt aan het geluk en welbevinden van mensen. Niet alleen vandaag, maar ook morgen. Voor huidige én toekomstige generaties. De wereld zo goed mogelijk onderhouden en nalaten. Dat is onze inspanningsverplichting. Wij willen gezond én toekomstgericht ontwerpen.

BEL ONS, WANT... We maken graag een afspraak. We hebben goede koffie en bevlogen mensen met gave ideeën. Passie en plezier in een professionele context. Graag bouwen wij samen met u aan gezonde en toekomstgerichte architectuur. Innovatief en out-of-the-box.

Laurens Janszoon Costerstraat 2
3261LH Oud-Beijerland
T. 0186-691580
www.roosros.nl

RO-AD
ARBODIENSTVERLENING
Marijke Roseboom

Directeur

ONS BEDRIJF... Ro-Ad is dé specialist in arbodienstverlening. We geven advies op het gebied van preventie, arbobeleid, veranderingen binnen de sociale zekerheid en zorg en denken pragmatisch mee in oplossingen. Dit doen we op een persoonlijke en mensgerichte manier, dichtbij de organisatie. Door onze kennis van de medische wereld te combineren met ervaringen uit de dagelijkse praktijk, geven we passend advies. Zo houden we zowel de werkgever als de medewerker gezond.

ONZE AMBITIE ... In onze werkwijze ligt de nadruk op preventie, want in ons werkveld geldt: voorkomen is beter dan genezen. Wij geloven dat een vitale, gezonde leefstijl verzuim kan voorkomen. En als een medewerker toch ziek wordt? Dan zoeken we naar aanpassingen of alternatieven zodat hij of zij toch kan blijven werken.

BEL ONS, WANT... Samen met onze verpleegkundig specialisten, bedrijfsartsen en adviseurs arbeid & gezondheid zorgen wij ervoor dat uw organisatie gezond is en vooral: blijft!

Dorpstraat 144
2742 AL Waddinxveen
0182 623 100
info@ro-ad.nl
www.roa-ad.nl

ERA NEDERLAND NV
Sandra Lopulalan

Chief Marketing & Operations

ONS BEDRIJF... is de Nederlandse tak van het internationale ERA Real Estate, een netwerk van woningmakelaars in meer dan 30 landen. Onze klantengroep wordt gevormd door de Nederlandse – gecertificeerde - woningmakelaars. Wij bieden hen een systematische aanpak om hun markt effectief te bewerken bij het werven van verkoopopdrachten. De klantreis van een consument is lang. Die tijd moet je benutten om een relatie op te bouwen. Indirect is die woonconsument onze klant.

ONZE AMBITIE IS ... gemiddeld een 9+ als klantscore te verdienen. Een hoge waardering moet je verdienen en is niet te koop. Sterker nog, een hoge waardering is onbetaalbaar.

BEL ONS, WANT... een kantoor dat met onze aanpak werkt, gaat geheid groeien. Dat kan in volume, maar ook in marge en klanttevredenheid. Graag gaan we met u in gesprek.

Soestdijkseweg Zuid 13
3732HC De Bilt
030-2899900
era@era.nl
era.nl, era.com, realogy.com

NIEUWE LEDEN

VNO-NCW Noordwest-Holland
Sophista B.V, Alkmaar

VNO-NCW metropoolregio
Amsterdam
- AKD NV, Amsterdam
- Evergreen Finance, Blaricum

VNO-NCW Rijnland
- De Clercq Advocaten Notarissen,
Leiden

VNO-NCW RijnGouwe
- Stichting KernKracht, Gouda

VNO-NCW Regio Den Haag e.o.
- Gemeente Zoetermeer,
Zoetermeer
- Dutch VR, Den Haag
- Brouwerij de Prael, Den Haag

VNO-NCW Regio Rotterdam
- Rabobank Rotterdam, Rotterdam
- Leger des Heils Rijnmond
Zuidwest, Rotterdam
- MPI, Rotterdam
- IT Campus Rotterdam, Rotterdam
- Nextworker BV, Rotterdam
- RoosRos Architecten,
Oud-Beijerland
- Co-Chi b.v., Rotterdam
- Bureau DoLDwazeleven,
Rotterdam

VNO-NCW Oostland
- Kwekerij van den Bosch, Bleiswijk

Voor een actueel overzicht:
vno-ncwwest.nl/ledennet

VOOR EEN
ACTUEEL
OVERZICHT:
VNO-NCWEST.
NL/AGENDA

30 maart, vanaf 16.00
Impact van bedrijfsovername

DGA Lara Timmerman heeft onlangs haar bedrijf Pop Vriend Seeds goed verkocht. Bij het wereldwijd actieve groentezadenveredelingsbedrijf uit Andijk vertelt zij haar persoonlijke verhaal rondom het overnameproces. Tevens voorzitterswissel. Marc Houweling en Leon Hamstra nemen afscheid van het DGA-netwerk in respectievelijk Zuid- en Noord-Holland.

2 april, vanaf 9.30
College Tour

Bij Koppert Cress geeft trendwatcher en futurist Richard van Hooijdonk zijn visie op hoe nieuwe technologie de manier waarop we leven, werken en ondernemen beïnvloedt. Ook vertellen jonge ondernemers over het transformeren van een glastuinbouwbedrijf naar een hightechbedrijf.

8 april, vanaf 16.00
Stof tot nadenken

Volgens hoogleraar Jan Rotmans biedt de situatie rondom koolstof, stikstof en fijnstof veel kansen voor het bedrijfsleven. Laat je inspireren bij de Biotech Campus in Delft, de nieuwe accelerator op het gebied van biotechnologie en biobased economie.

WEST. wordt periodiek uitgegeven door VNO-NCW West in samenwerking met Quantes.

VNO-NCW West is dé ondernemersorganisatie in de Randstad. Ze behartigt de belangen voor het bedrijfsleven en biedt de aangesloten werkgevers een netwerk. Bij VNO-NCW West zijn directeuren, groot-aandeelhouders en topbestuurders aangesloten.

VNO-NCW West
Postbus 93073
2509 AB Den Haag
T 070 349 08 10
info@vno-ncwwest.nl
www.vno-ncwwest.nl

Hoofd- en eindredactie
VNO-NCW West
Annemarie van Oorschot
T 06 25 00 23 87
oorschot@vno-ncwwest.nl

Info lidmaatschap
Erna Verschuur
T 070 349 08 12
verschuur@vno-ncwwest.nl

Uitgeefpartner
Quantes
Laan van Zuid Hoorn 60
2289 DE Rijswijk
www.quant.es.nl

Advertentie-exploitatie
Bart Tiemens
T 06 51 34 58 70
BT.Media@live.nl

Ontwerp, opmaak en druk
Quantes, Rijswijk

TONZON

Warmere vloer, meer comfort en gezondere woning

TONZON, ANDERE TECHNIEK, BETER ISOLEREND EFFECT

Vloeren verliezen vrijwel alle warmte door uitstraling naar de kruipruimtebodembodem en fundering. Andere soorten isolatie (zoals het in de nieuwbouw gebruikte EPS) beperken wel het warmteverlies door geleiding maar stralen de door-gelaten warmte aan de onderkant gewoon uit. Zo lekt 24 uur per dag warmte aan de onderkant weg, waardoor nieuwbouwwoningen met vloerverwarming nog niet echt energiezuinig zijn. Het unieke TONZON Thermoskussen reduceert deze warmtestraling trapsgewijs tot vrijwel nul. De vloer wordt sneller warm en de eindtemperatuur is hoger bij een lagere luchttemperatuur. Meer comfort met minder energieverbruik.

TONZON Vloerisolatie zorgt ook bij nieuwere woningen nog voor een stijging van het wooncomfort, een lagere gasrekening en minder vocht in huis.

SCHONE DROGERE KRUIPRUIMTE

Het wonen boven een vochtig gat in de grond is niet prettig en zelfs soms ongezond. Door een onderdruk wordt constant vochtige lucht uit de kruipruimte de woning ingezogen. Dit vocht moet door ventilatie weer worden afgevoerd. Dit kost energie en daar willen we juist zo weinig mogelijk van gebruiken. TONZON Bodemfolie stopt de verdamping van vocht uit de bodem, remt het vrijkomen van schadelijk radongas en zorgt zo voor een schone, drogere kruipruimte. Misschien wel de meest duurzame maatregel voor veel Nederlandse woningen. In de gebruiksfase biedt het talloze voordelen waaronder energiebesparing. De Bodemfolie is overigens volledig recyclebaar.

KLIMAATEFFICIËNT

Alle broeikasgassen die we uitstoten dragen bij aan de versnelling van het broeikas effect. We moeten niet alleen energie-besparende maatregelen nemen, maar ook letten op de klimaatkosten die we daarvoor maken. Hoeveel energie nodig is bij de productie, transport en installatie van een materiaal weegt mee in hoe 'klimaat-efficiënt' een materiaal daadwerkelijk is. De uitspraak dat alle isolatiematerialen goed zijn omdat ze allemaal energie besparen, is daarom niet geheel juist. Tonzon pleit hiermee niet alleen voor een snelle, maar ook een slimme aanpak van het klimaatprobleem.

Duurzaam warmer leven

Duurzame tips

Tonzon HR-Radiatorfolie kan direct achterop de radiator worden geplakt zonder dat deze van de muur hoeft. Het doet zo onzichtbaar zijn werk en is binnen een jaar terug verdiend.

Kijk voor meer ideeën op tonzon.nl of bel 053-433 23 91

